

Ehdotus A 1961/UVU
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta osaamiskeskuksesta tekoälyn hallitsemiseksi

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että perustetaan monialainen pohjoismainen osaamiskeskus tekoälyn hallintaan ja käyttöön liittyvien suuntaviivojen, menettelytapojen ja parhaiden käytäntöjen kehittämiseksi.

Taustaa

Tekoäly (artificial intelligence, AI) on aikamme lupaavimpia teknologioita edistysaskeleita. Tekoälyllä on potentiaalia muuttaa yhteiskuntaa perusteellisella tavalla, joka tuo mukanaan merkittäviä eettisiä, yhteiskunnallisia ja taloudellisia haasteita.

Kehittyvään tekoälyyn liittyvien hyötyjen maksimoimiseksi ja riskien minimoimiseksi Pohjoismaiden tulisi koordinoita korkean tason toimia entistä aktiivisemmin. Pohjoismaiden ministerineuvoston tulisi mielestämme siksi perustaa monialainen foorumi yliopiston, elinkeinoelämän, viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan edustajista koordinoimaan keinoja, joilla yhteiskuntamme hallitsevat ja käyttävät tekoälyä. Foorumi toimisi alustana tiedon jakamiselle, yhteistyölle ja menettelytapojen kehittämiseksi, jossa keskiössä olisivat ihmislähtöinen suunnittelu, oikeudenmukaisuus, avoimuus ja vastuullisuus. Osaamiskeskus olisi tälle siksi sopiva nimitys.

Osaamiskeskus voisi esimerkiksi koostua asiantuntijaryhmistä, jotka keskittyvät tekoälyyn liittyviin erityisalueisiin, kuten etiikkaan, sääntelyyn, koulutukseen, innovaatioihin ja turvallisuuteen. Näiden ryhmien asiantuntijat laatisivat yhdessä suuntaviivoja, ehdotuksia menettelytavoiksi sekä parhaita käytäntöjä. Ryhmät voisivat olla yhteydessä omaan erityisalueeseensa liittyviin olemassaoleviin kansallisiin ja kansainvälisiin tekoälyn saralla tehtäviin hankkeisiin ja hyödyntää näistä saatua osaamista ja kokemusta. Osaamiskeskus voisi asiantuntijaryhmien tuella järjestää säännöllisiä tapahtumia, seminaareja, työpajoja ja konferensseja ja edistää näin vuoropuhelua ja keskustelua tekoälyyn liittyvistä ajankohtaisista aiheista. Keskus



pystyisi näin myös tunnistamaan, millaisia tarpeita koulutusohjelmien ja osaamisen kehittämiseen liittyy ja kehittämään niitä.

Yhteispohjoismainen yhteistyö tekoälyn saralla voisi näin toimia Pohjoismaiden kokoavana voimana tekoälyyn liittyvien haasteiden ja mahdollisuuksien käsittelemisessä. Pohjoismaat ovat perinteisesti olleet teknologisten innovaatioiden edelläkävijöitä, ja sitä niiden tulisi olla myös tekoälyn suhteen.

Kööpenhaminassa 4. syyskuuta 2023

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Anna Falkenberg (Sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Hafdis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)

Ulrika Liljeberg (C)

Ola Elvestuen (V)

Bella Forsgren (vihr.)

Simon Holmström (HI)

Rebecka Le Moine (MP)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Eva Biaudet (r.)

Mikael Lindholm (ÅC)

Michael Jensen (V)

Markku Siponen (kesk.)